

Atzinums

Finansējuma saņēmējs) īsteno projektu (turpmāk – Projekts). Projekta ietvaros Finansējuma saņēmējs iepirkumu uzraudzības biroja (turpmāk – IUB) tīmekļvietnē un Elektronisko iepirkumu sistēmā (turpmāk – EIS) Publisko iepirkumu likuma (turpmāk – PIL) kārtībā izsludināja iepirkumu (turpmāk – Iepirkums).

Iepirkuma rezultātā ar pretendentu tika noslēgts līgums (turpmāk – Līgums).

Veicot maksājuma pieprasījuma pārbaudi, Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (turpmāk – Aģentūra) konstatēja, ka Finansējuma saņēmējs Līguma izpildes laikā ir piekritis jauna apakšuzņēmēja piesaistei, kam uz lēmuma pieņemšanas dienu bija nodokļu parāds, kas pārsniedz 150 *euro*, tādējādi pārkāpjot PIL 62.panta trešās daļas 3.punktu, PIL 62.panta piekto daļu un PIL 42. panta otrās daļas 2. punktu.

Finansējuma saņēmēja EIS pircēja profilā publicēta vēstule, ar kuru būvuzņēmējs lūdz Finansējuma saņēmēju saskaņot divu apakšuzņēmēju piesaisti Līguma izpildē. No iesniegtās dokumentācijas secināms, ka apakšuzņēmējam nododamo darbu apjoms pārsniedz 10 000 EUR, līdz ar to uz piesaistīto apakšuzņēmēju attiecināms PIL 62.panta trešās daļas 3.punktā un piektajā daļā noteiktais par izslēgšanas nosacījumu pārbaudi atbilstoši PIL 42.panta nosacījumiem.

Finansējuma saņēmējs ir nosūtījis elektroniski parakstītu vēstuli par apakšuzņēmēja iesaistes Līgumā saskaņošanu. Saskaņā ar Būvniecības informācija sistēmas datiem apakšuzņēmējs darbu Līguma izpildē uzsācis 11.08.2025.

PIL 62.panta piektajā daļā ir noteikts, ka, pārbaudot jaunā apakšuzņēmēja atbilstību, pasūtītājs piemēro šā likuma 42.panta noteikumus, savukārt, PIL 62. panta trešās daļas 3. punktā noteikts, ka: *“pasūtītājs nepiekrīt apakšuzņēmēja nomaiņai, ja piedāvātais apakšuzņēmējs, kura veicamo būvdarbu vai sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 10 000 EUR, atbilst šā likuma 42. panta otrajā daļā minētajiem pretendentu izslēgšanas iemesliem”*. PIL 42. panta otrajā daļā kā viens no pretendentu izslēgšanas nosacījumiem ir noteikts nodokļu parāds saskaņā ar likumu “Par nodokļiem un nodevām”, papildus šī panta trešās daļas 3.punkts paredz, ka šī panta otrajā daļā minētie izslēgšanas nosacījumi attiecināmi arī uz pretendenta norādīto apakšuzņēmēju, kura veicamo būvdarbu vai sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 10 000 EUR.

Saskaņā ar likuma “Par nodokļiem un nodevām” 7.⁴ panta 2. punktu: *“nodokļu maksātājam ir Valsts ieņēmumu dienesta administrēto nodokļu (nodevu) parāds un pašvaldības administrēto nodokļu parāds, kura summa atsevišķi vai kopā pārsniedz 150 EUR, izņemot nodokļu maksājumus, kuru maksāšanas termiņš saskaņā ar šā likuma 24. panta pirmo, 1.³ un 1.⁷ daļu ir pagarināts, sadalīts termiņos, atlikts vai atkārtoti sadalīts termiņos vai attiecībā uz kuriem ir noslēgts vienošanās līgums saskaņā ar šā likuma 41. pantu”*.

Pārbaudot Iepirkuma dokumentāciju, Aģentūra konstatēja, ka dienā, kad apstiprināta apakšuzņēmēja iesaiste Līgumā, ir bijis nodokļu parāds EUR apmērā.

No Finansējuma saņēmēja sniegtās informācijas secināms, ka veicot izslēgšanas nosacījumu pārbaudi, Finansējuma saņēmējs konstatēja apakšuzņēmēja Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk – VID) administrēto nodokļu parādu EUR apmērā, taču tā kā bija pieņemts VID lēmums par SIA (..) nokavēto nodokļu maksājumu labprātīgu izpildi, Finansējuma saņēmējs ir pieņēmis, ka uz konstatēto nodokļu parādu attiecas likuma “Par nodokļiem un nodevām” 7.⁴ panta

2.punktā norādītie izņēmuma gadījumi un šis nav uzskatāms par nodokļu parādu, kas PIL 42.pantā ir noteikts kā izslēgšanas nosacījums.

IUB skaidrojumā¹, norādīts, ka: “*VID lēmums “Par nokavēto nodokļu maksājumu labprātīgu izpildi” – pieņemts atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām” 26. panta vienpadsmitajai daļai – [..] nav uzskatāms par nodokļu parāda neesības apliecinājumu atbilstoši Publisko iepirkumu likumam un uzskatāms, ka IR nodokļu parāds*”. Līdz ar to ir secināms, ka Finansējuma saņēmējs ir kļūdaini interpretējis likuma “Par nodokļiem un nodevām” 7.⁴ panta 2. punktā norādīto, un SIA (..) ir konstatējams nodokļu parāds, uz ko ir attiecināmi PIL 42.panta otrās daļas 2.punkta izslēgšanas nosacījumi. Attiecīgi Finansējuma saņēmējs ir pārkāpis PIL 62.panta trešās daļas 3.punktā noteikto, ka pasūtītājs nepiekrīt piedāvājumā norādītā apakšuzņēmēja nomaiņai, ja piedāvātais apakšuzņēmējs, kura veicamo būvdarbu vai sniedzamo pakalpojumu vērtība ir vismaz 10 000 EUR, atbilst šā likuma 42. panta otrajā daļā minētajiem pretendentu izslēgšanas iemesliem.

Saskaņā ar Ministru kabineta 19.12.2023. noteikumu Nr.802 “Neatbilstību konstatēšanas un neatbilstoši veikto izdevumu atgūšanas kārtība Eiropas Savienības fondu īstenošanā 2021.–2027. gada plānošanas periodā” (turpmāk – MK noteikumi Nr.802) 2.1.apakšpunktu, neatbilstība ir jebkurš Latvijas Republikas vai Eiropas Savienības tiesību akta pārkāpums, kas atbilst Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas 2021/1060² 2. panta 31. punktam, proti, tiesību akta pārkāpums, kas noticis ekonomikas dalībnieka darbības vai bezdarbības dēļ un kas ietekmē vai varētu ietekmēt Savienības budžetu, prasot no minētā budžeta segt nepamatotus izdevumus.

Atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas praksei, lai konstatētu neatbilstību, jābūt izpildītiem trim nosacījumiem, proti, jābūt piemērojamo tiesību aktu pārkāpumam, ekonomikas dalībnieka darbībai vai bezdarbībai, kas ir šī pārkāpuma pamatā un faktiskam vai iespējamam kaitējumam Savienības budžetam³. Ņemot vērā, ka Finansējuma saņēmējs ir pieļāvis tāda apakšuzņēmēja iesaisti Līguma izpildē uz kuru attiecināmi PIL 42. panta otrās daļas 2. punkta izslēgšanas nosacījumi, secināms, ka Finansējuma saņēmēja darbības rezultātā pārkāpts PIL 62.pantā trešās daļas 3.punkts, un pārkāpuma rezultātā Līguma izpildes tiesības (daļā) ir ieguvis apakšuzņēmējs, kuram nebija šādu tiesību saskaņā ar PIL nosacījumiem, tādējādi gūstot nepamatotu ekonomisko ieguvumu no Līguma izpildes. Līdz ar to šāds pārkāpums ir uzskatāms par būtisku un tādu, kas rada kaitējumu Savienības budžetam,⁴ tāpēc **ir konstatējama neatbilstība.**

Saskaņā ar MK noteikumu Nr.802 8.punktu finanšu korekciju par neatbilstību piemēro saskaņā ar vadošās iestādes izstrādātajām vadlīnijām par finanšu korekciju piemērošanu 2021.–2027.gada plānošanas periodam.

Saskaņā ar Vadlīniju 19. punktu, finanšu korekciju piemēro ar neatbilstību saistītiem izdevumiem. Taču, ņemot vērā, ka Finansējuma saņēmējs pats pēc pārkāpuma konstatēšanas ar aktīvu rīcību novērsa pārkāpuma turpināšanos un līguma ar apakšuzņēmēju darbība un turpmākā maksājumu veikšana tika pārtraukta, **par iespējamu un samērīgu būtu atzīstama procentuālās finanšu korekcijas piemērošana no tiem izdevumiem, kas saistīti ar pieļauto pārkāpumu, t.i.,**

¹ <https://www.iub.gov.lv/lv/media/9102/download?attachment>

² Eiropas Parlamenta un Padomes 24.06.2021. Regula (ES) 2021/1060, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu Plus, Kohēzijas fondu, Taisnīgas pārkārtošanās fondu un Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fondu un finanšu noteikumus attiecībā uz tiem un uz Patvēruma, migrācijas un integrācijas fondu, lekšējās drošības fondu un Finansiāla atbalsta instrumentu robežu pārvaldībai un vīzu politikai

³ Eiropas Savienības Tiesas 2024.gada 4.oktobra spriedums lietā Nr. C-175/23, 23.punkts.

⁴ Eiropas Savienības Tiesas 2024.gada 4.oktobra spriedums lietā Nr. C-175/23, 38.punkts.

no faktiski izpildītās un Finansējuma saņēmēja apmaksātās SIA (..) veikto būvdarbu daļas. Ņemot vērā, ka Iepirkuma nolikumā ietvertie noteikumi, t.sk. normatīvais regulējums, ir saistošs arī līguma izpildes posmā, ko, savukārt, apliecina arī PIL 62. panta trešās daļas 3. punktā iekļautais nosacījums par aizliegumu piesaistīt apakšuzņēmēju, ja tas atbilst PIL 42. panta otrajā daļā minētajiem pretendentu izslēgšanas iemesliem, pārkāpums atbilst Vadlīniju 1. pielikuma 20. punktam “Atlases kritēriju (vai tehnisko specifikāciju) grozīšana pēc piedāvājumu atvēršanas vai arī to nepareiza piemērošana”, kas paredz finanšu korekcijas piemērošanu 25% apmērā no izdevumiem, kas saistīti ar neatbilstību, t.i., 25% no (..) EUR.

Aģentūras lēmums par neatbilstoši veikto izdevumu atzīšanu (..) EUR (ieskaitot PVN) apmērā tiek grozīts, piemērojot Vadlīniju 1. pielikuma 20. punktā **“Atlases kritēriju (vai tehnisko specifikāciju) grozīšana pēc piedāvājumu atvēršanas vai arī to nepareiza piemērošana” noteikto finanšu korekciju 25% apmērā, kas aprēķināma no faktiski izpildītās un Finansējuma saņēmēja apmaksātās SIA (..) veikto būvdarbu daļas.**